

Høringsvar til

Borris Skydeterræn – tillæg til drifts- og plejeplan 2016 – 2027

DNs lokalafdeling Ringkøbing Skjern er generelt meget tilfreds med det gennemførte arbejde med at implementere de mange tiltag i plejeplanen til gavn for naturværdierne i området, som på alle måder er inde i en god udvikling. Tillægget skal sikre, at området lever op til kravene i Natura 2000-direktivet, og DN har ikke mange kritiske bemærkninger til planen, som vi vurderer er kommet godt på vej.

Forsvaret sideordner de militære mål med naturbeskyttelsesmålene, et grundlæggende princip, der siges at have været gældende siden Krigsministeriet sammen med Københavns Universitet købte skydeterrænet i 1902, og i den lille bog "Forsvarets arealer" fra 1974 nævnes det således: "I modsætning til næsten alle de øvrige områder, hvor fredningsinteresser må underordnes den militære brug, gælder dette ikke for det meste af Borris Skydeterræn." Jeg mener at kunne huske, at jeg har læst beretninger om, hvordan militære aktiviteter var underordnet, og man var forpligtet til at rydde op og slette alle synlige spor efter aktiviteterne, når man havde været på øvelse i terrænet. Det skal dog bemærkes, at jeg ikke har søgt efter oplysninger ud over det materiale, jeg er i besiddelse af, og det er selvfølgelig uundgåeligt, at der også her sker en udvikling i takt med tidens aktuelle behov på området.

Afsnittene om habitattyperne er prisværdigt konkrete med at fastsætte mål for antal ynglefugle, og mængden af dødt ved skal øges til gavn for biodiversiteten (svampe, laver, insekter og ynglefugle). Der bør dog indgå en status for lejrens "bomærke-fugl" storspoven, som formodentlig kræver særlig opmærksomhed, da arten har været i en længere varende tilbagegang på Borris Hede (side 26-27).

Det er uklart, hvad formålet med "kultivering" er, og hvad der opnås ved den påtænkte kultivering, med sandmarksdrift på gamle marker (side 32).

Det undrer mig, at der kun er registreret 31,7 ha surt overdrev på Borris Skydeterræn – er der ikke flere af de gen-voksende landbrugsarealer, der har en overdrevsagtig karakter som evt. kan udvikles af hensyn til biodiversiteten? Der tænkes særligt på svampe, planter og insekter knyttet til tørre, varme sandjordsarealer. For en ordens skyld skal det bemærkes, at det fremsatte spørgsmål på ingen måde bør opfattes som en kritisk vurdering af kortlægningen af naturtyperne, men jeg har faktisk i Holland besøgt en meget lille nationalpark på få ha, som netop var udpeget på grund af nogle sjældne sand- eller gravehvepse.

Omme Å-dalen er måske det område, hvor der er størst behov for rewilding for at forhindre yderligere tilgroning af værdifulde enge og moser, en problemstilling, der hører hjemme i afsnittet om græsning. Det bør derfor vurderes, om en indhegning af de 600 ha, som holdes jagtfri, kan

indhegnes særskilt med en krondyrbestand, som kan udøve et tilstrækkeligt hårdt græsningstryk for at naturgenoprette de lysåbne arealer.

Udgravningen af nye søer i natura 2000 områder i § 3 beskyttede områder bør kun finde sted hvis der er meget væsentlige grunde (eksempelvis tinksmed), som taler for det, og det er DNs opfattelse, at en generel vurdering af, at biodiversiteten øges, ikke er nok til at udløse dispensation fra bestemmelserne.

Området Foldagervej, Blåbjergvej, Østre Ringvej og Ørbækvej er uden militære aktiviteter, men også arealet mellem Fillingsandvej, Ørbækvej og Gravlvej bør være friholdt for aktiviteter af hensyn til opfyldelsen af kravene i natura 2000 direktivet. Jeg har ikke kunnet identificere området til små gravearbejder præcist på kortene, men arealerne vest og syd for Sorte Kro er i betænkelig nærhed til de områder i Store Engmose, der benyttes til overnatning af overvintrende blå kærhøge, som også overnatter vest for Sorte Kro/Ørbækvej. Der er noteret op til 53 overnattende fugle (ikke 40 som nævnt i tillægget, men det er flot, at overnatningspladsen så hurtigt er kommet ind i de aktuelle planer), formentlig det højest registrerede antal i Danmark, og DN opfordrer til, at overnatningsområdet sikres. I samme forbindelse skal det nævnes, at rasteplassen blev opdaget/registreret i vinteren 2014/2015, men Jens Frydendal (søn af skovfoged Frydendal) har mundtligt meddelt, at "der altid har været set mange kærhøge i dette område" - det er bare ikke blevet registreret på grund af den meget begrænsede offentlige adgang til skydeterrænet.

Det er desuden min vurdering, at der i samme område er ynglende traner, som er sårbare i yngletiden, og som også forekommer i området om vinteren. Hele dette område må desuden være § 3 beskyttede arealer, hvorfor der må foretages en nærmere afklaring af, hvilke der eventuelt kan frigives til militære formål.

Venlig hilsen
Tage Madsen
DN Ringkøbing Skjern